



دانشگاه پیام نور استان تهران - مرکز کرج

دانشکده کشاورزی

گروه اقتصاد کشاورزی

### پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

در رشته مهندسی کشاورزی - اقتصاد کشاورزی

عنوان پایان نامه:

بررسی علل رکود تعاونی های راکد بخش کشاورزی شهرستان کرمانشاه

در دوره 75 تا 85

استاد راهنما:

دکتر غلامرضا یآوری

استاد مشاور:

دکتر سهراب دل انگیزان

نگارش:

اصلاح غفاری بیستونی

شهریور ۱۳۸۹

این پایان نامه با حمایت مالی وزارت تعاون تهیه گردیده است



دانشگاه پیام نور استان تهران - مرکز کرج

دانشکده کشاورزی

گروه اقتصاد کشاورزی

### پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

در رشته مهندسی کشاورزی - اقتصاد کشاورزی

### عنوان پایان نامه:

بررسی علل رکود تعاونی های راکد بخش کشاورزی شهرستان کرمانشاه

در دوره 75 تا 85

استاد راهنما:

دکتر غلامرضا یآوری

استاد مشاور:

دکتر سهراب دل انگیزان

نگارش:

اصلاح غفاری بیستونی

شهریور ۱۳۸۹

(( بسم الله الرحمن الرحيم ))



{ وتعاونوا على البرّ والتقوى و لا تعاونوا على الإثم و العدوان و اتقوا الله إنّ الله شديد العقاب }

"این احساسی که در ملت ما پیدا شده است که باید تعاون کند باید اعانت کند. این از برکات انقلاب است."  
امام خمینی (ره)

تقدیم به ساحت مقدس حضرت ولی عصر (عج)

و ارواح طیبه شهدای هشت سال دفاع مقدس که با نثار خون خود درخت تنومند جمهوری اسلامی ایران را آبیاری و امنیت جان و مال ملت را تضمین نمودند. و تقدیم به تمامی فعالان عرصه تولید در شرکت های تعاونی بخش کشاورزی استان کرمانشاه

## این پایان نامه را با جان و دل و با تمام وجودم به :

پدر بزرگوار، زحمتش و دلسوزم که با تلاش و زحمت فراوان همواره مشوق و حامی من و دیگر اعضای خانواده برای ادامه تحصیل بوده و از هیچ کوششی دریغ نکرده، و مادر دلسوز و مهربانم که همیشه دعایش بدرقه راه من بوده و همسر فداکار و کرامیم که با وجود شغل شریف معلمی همواره مشوق و پشتیبان من بوده، و پسر عزیزتر از جانم (آقا سہیل) و همچنین روح پر فطوح مادر بزرگ کرامیم که اولین و بهترین مشوق دلسوزم در دوران ابتدای تحصیل بنده بوده و متاسفانه در بین ما نیست و جز خاطرات تگش از مهربانی‌های او چیزی در ذهنم باقی نمانده است، تقدیم می‌نمایم.

ارادتمند همیشگی: اصطلان غفاری بیستونی

در اینجا لازم می‌دانم از زحمات کلیه عزیزان به شرح اسامی ذیل که در به انجام رسانیدن این تحقیق همکاری داشته‌اند قدردانی نمایم.

- از زحمات بی‌دریغ و سازنده استاد ارجمند راهنما جناب آقای دکتر غلامرضا یآوری که در مراحل مختلف تدوین پایان‌نامه اینجانب را یاری نمودند قدردانی می‌نمایم.

- از زحمات بی‌دریغ استاد ارجمند مشاور جناب آقای دکتر سهراب دل‌انگیزان که در مراحل مختلف تدوین پایان‌نامه بذل توجه و عنایت فراوان داشتند سپاس گزارم.

- از تلاش همکاران گرامی در سطح مدیریت (آقای مهندس اله بخش رضایی) و مراکز ترویج خدمات کشاورزی شهرستان کرمانشاه آقایان مهندس: حسینی (ماهیدشت)، یاری واحمدی (سرفیروز آباد)، یوسفوند (درود فرامان)، ناصری (الهیاریخانی)، پویان و الماسی (سراب نیلوفر)، خدادوست (بیلوار) و فتاحی (کوزران) که در تنظیم و تکمیل پرسش‌نامه مرا یاری نموده‌اند سپاس گزارم.

- از زحمات و راهنمایی‌های بی‌دریغ جناب آقای مهندس بهادر جاودانه در اداره کل تعاون استان که همواره در جهت تدوین این پایان‌نامه اینجانب را یاری نموده‌اند کمال قدردانی را دارم.

- از همکاری صمیمانه مدیرکل محترم تعاون حاج آقا جلیل کرم و همکاران محترم آقایان مهندس احمدی، مهندس شاه کرمی، و مهندس قنبری سپاس گزارم.

- از زحمات و همکاری خانم مهندس رضوان غفاری بیستونی و خانم مهندس پرافکنند که در مراحل تدوین پایان‌نامه مرا یاری نموده‌اند سپاس گزارم.

- از مساعدت مدیران عامل محترم تعاونی‌های کشاورزی شهرستان کرمانشاه و کارشناسان محترم ادارات و دفاتر: باغبانی، شیلات، امور دام، شرکت‌های تعاونی و بانک که با حوصله فراوان پرسش‌نامه‌های مربوطه را پاسخ گفتند نهایت تشکر را دارم.

- از فداکاری همسرگرامی و فرزند دلبندم که با صبر مثال زدنی‌شان، در زمان ادامه تحصیل و انجام این تحقیق، سختی کار را بر حقیر آسان نمودند بی‌نهایت سپاس گزارم.

- و در نهایت از پدر زحمتکش مهربان و مادر بزرگوار و دلسوزم که با بزرگواریشان همیشه مشوق من بودند، و دعاهایشان در طول زندگی بدرقه راه من بوده بسیار سپاس گزارم.

## چکیده

روی کرد اکثر کشورهای جهان در دهه‌های اخیر به موضوع کارآفرینی و توسعه آن، موجب گردیده موجی از سیاست‌های توسعه کارآفرینی در دنیا ایجاد شود. کشورهای مختلف راه‌حلی را که در سه دهه گذشته برای فائق آمدن بر مشکلات مختلف اقتصادی و اجتماعی به آن روی آورده‌اند، توسعه فرهنگ کارآفرینی، انجام حمایت‌های لازم از کارآفرینان، ارائه آموزش‌های مورد نیاز به آنان و انجام تحقیقات و پژوهش‌های لازم در این زمینه بوده است. توسعه کارآفرینی نیازمند شناسایی ساختارهای مناسب و راه‌کارهای مؤثری است که بتواند شرایط لازم برای تحقق کارآفرینی در سطح کل آحاد جامعه را فراهم آورد. یکی از ساختارهای مناسب جهت جذب کارآفرینان در کشور ما، بخش تعاونی می‌باشد.

تعاونی‌ها به عنوان یکی از اشکال سازمان‌های مردمی دارای قابلیت‌های فراوان جهت ایفای نقش در حمایت اقتصادی جوامع می‌باشند و افزون بر ویژگی ایجاد آفرینش تعاملات مثبت اجتماعی، اهمیت ویژه‌ای در استفاده از امکانات بالقوه کسب و کار، حمایت از کارآفرینی، تولید ثروت و تأمین خدمات اجتماعی- رفاهی و طبقه‌بندی واحدهای تولیدی و خدماتی به عنوان مکمل روش‌های دیگر دارند. بر اساس اصل ۴۴ قانون اساسی کشور ما، کارکرد بخش تعاون ایجاد اشتغال برای کسانی است که مهارت لازم برای انجام کار و حرفه‌ای را دارند، اما سرمایه کافی برای ایجاد اشتغال در اختیار ندارند. این افراد می‌توانند در قالب تشکل‌های تعاونی سازمان‌دهی شوند و از محل تسهیلات بانکی و سایر منابع مالی، کسب و کاری را راه‌اندازی نمایند. بخش اعظمی از این تعاونی‌ها متأسفانه به عللی ناکارآمد و ناتوان از فعالیت بوده‌اند. این مطالعه به دنبال مروری بر علل و مشکلات تعاونی‌های راکد است به گونه‌ای که بتوان از طریق پیشنهاد سیاست‌های مناسب آنها را بر مشکلات موجود فائق نماید.

در این تحقیق به بررسی علل رکود تعاونی‌های بخش کشاورزی در دوره ۷۵ تا ۸۵ پرداخته شده، و برای ۲۲ تعاونی راکد پرسش‌نامه تکمیل گردیده است. داده‌های این تحقیق به صورت پرسش‌نامه و با کمک مدیران و کارشناسان فنی تکمیل و با روش پیمایشی و استفاده از تحلیل داده‌ها به روش تحلیل توصیفی و به همراه آزمون‌های T انجام گرفته است. همچنین شایان ذکر است که از دو نرم افزار Excel و Spss برای تحلیل داده‌ها استفاده شده است. و نتایج حاصله را می‌توان در: استعدادیابی مناطق جهت تأسیس تعاونی، بر طرف نمودن موانع زیربنایی، تقویت واحدهای تعاونی کشاورزی و حمایت از آنها، افزایش سطح اطلاعات اعضای تعاونی‌ها در زمینه مسائل فنی و تخصصی واحدهای مزبور، افزایش تسهیلات برای تأسیسات و ساختمان طرح‌ها و ... اشاره نمود.

**واژگان کلیدی:** تعاون، تعاونی، شرکت تعاونی، تعاونی فعال، تعاونی غیرفعال، تعاونی تولیدی،

تعاونی کشاورزی، مشکلات تعاونی‌ها

## فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	چکیده
۱	فصل اول
۱	مقدمه
۲	کلیات تحقیق
۲	۱-۱- تعریف مسأله
۴	۲-۱- سئوالات تحقیق
۴	۱-۲-۱- سئوالات اصلی
۴	۲-۲-۲- سئوالات فرعی
۴	۳-۱- ضرورت انجام تحقیق
۶	۴-۱- اهداف تحقیق
۶	۴-۱- الف- اهداف کلی تحقیق
۶	۴-۱- ب- اهداف اختصاصی
۷	۵-۱- فرضیه های تحقیق
۸	۶-۱- چه کاربردی از انجام این تحقیق متصور است؟
۸	۷-۱- روش انجام تحقیق
۹	۸-۱- روش و ابزار گرد آوری اطلاعات
۹	۹-۱- جامعه آماری و تعداد نمونه
۹	۱۰-۱- روش نمونه گیری
۱۰	۱۱-۱- روش تجزیه و تحلیل اطلاعات
۱۰	۱۲-۱- واژگان کلیدی
۱۰	۱-۱۲-۱- تعاون
۱۱	۲-۱۲-۱- تعاونی
۱۱	۳-۱۲-۱- شرکت تعاونی
۱۱	۴-۱۲-۱- شرکت تعاونی فعال

۱۱	۱-۱۲-۵- شرکت تعاونی غیرفعال
۱۱	۱-۱۲-۶- شرکت تعاونی تولیدی
۱۲	۱-۱۲-۷- شرکت‌های تعاونی کشاورزی
۱۲	۱-۱۲-۸- مشکلات تعاونی‌ها
۱۳	<b>فصل دوم</b>
۱۳	مبانی نظری و مطالعات انجام شده
۱۳	مقدمه
۱۴	۲-۱- معنی لغوی تعاون
۱۴	۲-۱-۱- لغت تعاون
۱۵	۲-۱-۲- مفهوم تعاون
۱۶	۲-۲-۳- تعاونی یا شرکت تعاونی
۱۷	۲-۲- اهداف تعاونی
۱۸	۲-۳- اهداف ایجاد تعاونی
۱۹	۲-۴- ارزش‌ها در تعاونی
۱۹	۲-۵- اصول تعاون
۱۹	۲-۵-۱- اصل اول عضویت اختیاری و آزاد
۲۰	۲-۵-۲- اصل دوم کنترل دموکراتیک توسط اعضا
۲۰	۲-۵-۳- اصل سوم مشارکت اقتصادی اعضا
۲۰	۲-۵-۴- اصل چهارم خودگردانی و عدم وابستگی
۲۰	۲-۵-۵- اصل پنجم آموزش، کارورزی، اطلاع رسانی
۲۰	۲-۵-۶- اصل ششم همکاری بین تعاونی‌ها
۲۰	۲-۵-۷- اصل هفتم توجه به منافع جامعه
۲۱	۲-۶- ویژگی شرکت‌های تعاونی
۲۲	۲-۷- مدیریت تعاونی‌ها
۲۳	۲-۸- ویژگی مدیران تعاونی موفق
۲۴	۲-۹- انواع تعاونی‌ها



۲۴	۱۰-۲- طبقه بندی تعاونی‌ها
۲۵	۱-۱۰-۲- طبقه بندی تعاونی‌ها بر اساس فعالیت عمده تجاری.
۲۵	۲-۱۰-۲- طبقه بندی تعاونی‌ها بر اساس حوزه بازار
۲۵	۳-۱۰-۲- طبقه بندی تعاونی‌ها بر اساس ساختار مالکیت
۲۵	۱۱-۲- مزیت‌ها و محدودیت‌های تعاونی
۲۵	۱-۱۱-۲- مزیت‌های عمومی
۲۶	۲-۱۱-۲- مزیت‌های ویژه
۲۷	۱۲-۲- محدودیت‌های تعاونی
۲۷	۱۳-۲- نقش تعاونی‌ها
۲۷	۱-۱۳-۲- نقش تعاونی‌ها در توسعه اقتصادی
۲۹	۲-۱۳-۲- نقش تعاونی‌ها در توسعه اجتماعی
۳۰	۳-۱۳-۲- نقش تعاونی‌ها در توسعه سیاسی
۳۱	۴-۱۳-۲- نقش تعاونی‌ها در توسعه اشتغال
۳۲	۱۴-۲- نقش اقتصاد بخش تعاون در فرایند توسعه
۳۳	۱۵-۲- مدیریت تعاونی‌ها
۳۵	۱۶-۲- ویژگی‌های مدیران تعاونی موفق
۳۷	۱۷-۲- تاریخچه تعاونی در کشورهای دیگر
۳۸	۱-۱۷-۲- تاریخچه تعاونی در ایران
۳۹	۲-۱۷-۲- تعاونی‌های رسمی در ایران قبل از انقلاب
۴۱	۳-۱۷-۲- شرکت تعاونی بعد از انقلاب (سال ۱۳۵۷ به بعد)
۴۲	۱۸-۲- سیاست‌های کلی بخش تعاونی
۴۲	۱-۱۸-۲- سیاست‌های کلی توسعه بخش‌های غیر دولتی از طریق واگذاری فعالیت‌ها و....
۴۳	۲-۱۸-۲- سیاست‌های کلی واگذاری در بخش تعاون
۴۶	۱۹-۲- پیشینه‌های تحقیق
۴۶	۱-۱۹-۲- پیشینه تحقیقات داخلی
۶۰	۲-۱۹-۲- تحقیقات خارج از کشور (پیشینه تحقیق خارجی)

۶۵	فصل سوم
۶۵	مشخصات محل تحقیق (استان کرمانشاه - شهرستان کرمانشاه)
۶۵	۱-۳- آشنایی با استان کرمانشاه
۶۶	۲-۳- اقلیم و آب و هوا
۶۷	۱-۲-۳- درجه حرارت
۶۸	۲-۲-۳- نزولات جوی
۶۸	۳-۲-۳- میزان بارندگی
۶۸	۴-۲-۳- رطوبت نسبی هوا
۶۹	۳-۳- جمعیت در استان کرمانشاه
۷۰	۱-۳-۳- نیروی انسانی و ترکیب اشتغال
۷۰	۴-۳- مدل نظری و متغیرهای تحقیق
۷۰	۱-۴-۳- عوامل مورد بررسی در تحقیق
۷۱	۵-۳- روش انجام تحقیق
۷۳	۱-۴-۳- جامعه آماری و تعداد نمونه
۷۴	۲-۴-۳- واحدهای تعاونی کشاورزی مورد مطالعه از نظر نوع فعالیت، محل استقرار
۷۵	۳-۴-۳- روش نمونه‌گیری و تجزیه و تحلیل اطلاعات
۷۵	۵-۳- مشکلات و مسایل تعاونی‌های استان کرمانشاه
۷۷	۶-۳- اهمیت و ضرورت موضوع مورد مطالعه
۷۹	۷-۳- مشکلات تعاونی‌ها.
۷۹	۱-۷-۳- در زمینه مسایل انسانی
۷۹	۲-۷-۳- در زمینه وسایل کار
۸۰	۳-۷-۳- در زمینه سازمانی
۸۰	۸-۳- سهم تعاونی‌ها در بخش کشاورزی
۸۲	فصل چهارم
۸۲	آزمون فرضیات، بحث و تحلیل نتایج
۸۲	مقدمه

- ۸۲ - یافته‌های مطالعاتی
- ۸۳ ۴-۱- فواصل واحدهای تعاونی کشاورزی مورد مطالعه از نزدیک‌ترین شهر
- ۸۳ ۴-۲- تعداد واحدهای مورد مطالعه تاسیس شده در سال‌های مختلف
- ۸۴ ۴-۳- دلایل احداث واحدهای تعاونی کشاورزی در خارج از شهرک‌های صنعتی
- ۸۵ ۴-۴- دسترسی به امکانات زیربنایی در هنگام تأسیس
- ۸۶ ۴-۵- مشکلات دسترسی به امکانات زیربنایی
- ۸۶ ۴-۶- وضعیت تعاونی‌های مورد مطالعه از نظر امنیت محل استقرار
- ۸۷ ۴-۷- ظرفیت شروع به کار تعاونی کشاورزی
- ۸۷ ۴-۸- محل تهیه مواد اولیه اصلی مورد نیاز
- ۸۸ ۴-۹- فواصل بین محل تهیه مواد اولیه اصلی تا محل استقرار واحدها
- ۸۸ ۴-۱۰- میزان شناخت پاسخگویان از فروشندگان مواد اولیه اصلی
- ۸۹ ۴-۱۱- مهمترین مسائل در تهیه مواد اولیه در بازار
- ۹۰ ۴-۱۲- بازارهای فروش اصلی
- ۹۱ ۴-۱۳- مشکلات فروش محصولات واحدهای تعاونی کشاورزی
- ۹۱ ۴-۱۴- وضعیت تعاونی‌ها از نظر اعضا
- ۹۲ ۴-۱۵- تعداد اعضا از حیث ارتباط تخصص با گرایش
- ۹۳ ۴-۱۶- تعداد دفعات تغییر اعضا، هیئت مدیره و مدیرعامل
- ۹۳ ۴-۱۷- تعداد ساعات شرکت اعضای تعاونی در کلاس‌های آموزشی
- ۹۴ ۴-۱۸- اختلاف بین اعضای تعاونی
- ۹۵ ۴-۱۹- موضوع‌های اختلاف بین اعضا
- ۹۶ ۴-۲۰- متوسط سن اعضای تعاونی‌ها
- ۹۶ ۴-۲۱- تحصیلات اعضای تعاونی‌ها
- ۹۷ ۴-۲۲- سنوات خدمت اعضا در تعاونی
- ۹۸ ۴-۲۳- شغل قبلی اعضای تعاونی‌ها
- ۹۹ ۴-۲۴- علائق پاسخگویان به ادامه فعالیت تعاونی
- ۱۰۰ ۴-۲۵- مقایسه بین فعالیتهای خصوصی و تعاونی توسط پاسخگویان

- ۱۰۱-۴-۲۶- موانع و مشکلات تشکیل تعاونی‌های کشاورزی
- ۱۰۱-۴-۲۷- میزان سرمایه‌های ثبتي اولیه و میزان آورده شخصي تعاونی‌ها
- ۱۰۴-۴-۲۸- تضمین‌های مورد مطالبه بانک برای پرداخت وام.
- ۱۰۵-۴-۲۹- دریافت وام برای واحدهای تعاونی کشاورزی
- ۱۰۶-۴-۳۰- وجوه دریافت شده از بازار غیرمتشکل
- ۱۰۷-۴-۳۱- نحوه پرداخت اقساط با توجه به رکود تعاونی
- ۱۰۷-۴-۳۲- هزینه‌های ساختمان و تأسیسات
- ۱۰۹-۴-۳۳- مسائل فنی و هزینه‌های مربوط به آن
- ۱۱۰-۴-۳۴- انتظارات واحدهای تعاونی کشاورزی از دولت
- ۱۱۱-۴-۳۵- موانع و مزیت‌های سرمایه‌گذاری تعاونی‌های کشاورزی
- ۱۱۲-۴-۳۶- مشکل تصویب طرح در مرجع رسیدگی کننده
- ۱۱۳-۴-۳۷- مشکل تکمیل پرونده در مرجع رسیدگی کننده
- ۱۱۳-۴-۳۸- بررسی علل عدم موفقیت در تولید محصول
- ۱۱۴-۴-۳۹- توزیع واحدهای از نظر گرایش کشاورزی
- ۱۱۵-۴-۴۰- واحدهای تعاونی کشاورزی بر حسب شهر محل استقرار
- ۱۱۵-۴-۴۱- توزیع جغرافیایی واحدهای تعاونی
- ۱۱۶-۴-۴۲- پرسش‌نامه کارشناسان مرتبط با واحدهای تعاونی کشاورزی استان
- ۱۱۶-۴-۴۲-۱- میزان تأثیر عوامل اقتصادی بر موفقیت یک تعاونی
- ۱۱۷-۴-۴۲-۲- میزان تأثیر عوامل اجتماعی بر موفقیت یک تعاونی
- ۱۱۸-۴-۴۲-۳- میزان تأثیر عوامل مکانی و جغرافیایی بر موفقیت یک تعاونی
- ۱۱۹-۴-۴۲-۴- میزان تأثیر عوامل فرهنگی بر موفقیت یک تعاونی
- ۱۲۰-۴-۴۲-۵- میزان تأثیر عوامل نهادی و اداری بر موفقیت یک تعاونی
- ۱۲۲-۴-۴۲-۶- میزان سودآوری تعاونی‌های کشاورزی
- ۱۲۳-۴-۴۲-۷- اولویت‌بندی سرمایه‌گذاری کشاورزی در استان کرمانشاه از نظر کارشناسان
- ۱۲۳-۴-۴۲-۸- راه‌کارهای قانونی جهت تشویق سرمایه‌گذاری و مهمترین موانع در جذب آن
- ۱۲۵-۴-۴۳- جمع‌بندی نظرات کارشناسان در خصوص: رکود، راه‌کارها

۱۲۵	۴-۴۳-۱- مهم ترین عوامل رکود شرکت های تعاونی بخش کشاورزی چیست ؟
۱۲۶	۴-۴۳-۲- راه کارهای قانونی جهت تشویق سرمایه گذاری بیشتر در تعاونی های کشاورزی
۱۲۷	۴-۴۳-۳- مزیت های سرمایه گذاری در تعاونی های کشاورزی
۱۲۸	۴-۴۳-۴- مهمترین موانع جذب سرمایه گذاری در تعاونی های کشاورزی
۱۲۹	۴-۴۳-۵- راه کارهای مناسب جهت راه اندازی مجدد (فعال سازی) تعاونی های راکد
۱۳۰	- آزمون فرضیات
۱۴۵	- فصل پنجم
۱۴۵	- نتیجه گیری و تحلیل و پیشنهادات
۱۴۵	مقدمه
۱۴۷	۱-۵- تحلیل نتایج
۱۵۰	۲-۵- نتایج نظرات کارشناسان در خصوص علل رکود تعاونی های کشاورزی
۱۵۲	۳-۵- پیشنهادات
۱۵۵	- منابع
۱۵۸	چکده انگلیسی
۱۶۱	ضمائم پایان نامه
	جداول
۶۸	جدول (۱-۳): تغییرات درجه حرارت ماهانه ایستگاه هواشناسی کرمانشاه (دوره ۲۲ ساله)
۶۹	جدول (۲-۳): جمعیت شهری و روستایی استان کرمانشاه از سال ۱۳۷۵ تا ۱۳۸۵
۷۳	جدول (۳-۵): تعاونی های کشاورزی ثبت شده در سال های ۸۵-۷۵ در سطح شهرستان کرمانشاه
۷۴	جدول (۳-۶): واحدهای تعاونی کشاورزی مورد مطالعه
۸۳	جدول (۴-۱): فواصل واحد های تعاونی کشاورزی از نزدیک ترین شهر
۸۳	جدول (۴-۲): سال تاسیس و سال اخذ پروانه واحدهای تعاونی کشاورزی
۸۴	جدول (۴-۳): دلایل احداث واحدهای تعاونی کشاورزی در خارج از شهرک های صنعتی
۸۵	جدول (۴-۴): دسترسی به امکانات زیربنایی در هنگام تأسیس در واحدهای تعاونی
۸۶	جدول (۴-۵): دسترسی به امکانات زیربنایی
۸۶	جدول (۴-۶): وضعیت تعاونی ها از نظر امنیت محل استقرار

- جدول (۷-۴): ظرفیت شروع به کار تعاونی کشاورزی (درصد) ۸۷
- جدول (۸-۴): محل تهیه مواد اولیه اصلی مورد نیاز تعاونی‌ها ۸۷
- جدول (۹-۴): فواصل بین محل تهیه مواد اولیه اصلی تا محل استقرار تعاونی ۸۸
- جدول (۱۰-۴): میزان شناخت پاسخگویان از فروشندگان مواد اولیه اصلی ۸۹
- جدول (۱۱-۴): توزیع فراوانی مهمترین مسائل پیش روی پاسخگویان در بازار مواد اولیه ۸۹
- جدول (۱۲-۴): بازار فروش اصلی محصولات تعاونی‌ها ۹۰
- جدول (۱۳-۴): مشکلات فروش محصولات واحدهای تعاونی کشاورزی ۹۱
- جدول (۱۴-۴): توزیع تعداد اعضاء تعاونی‌ها در زمان تشکیل و در سال ۱۳۸۵ ۹۲
- جدول (۱۵-۴): تعداد اعضا از حیث ارتباط تخصص با گرایش ۹۲
- جدول (۱۶-۴): توزیع تعداد دفعات تغییر اعضا، هیئت مدیره و مدیرعامل ۹۳
- جدول (۱۷-۴): تعداد ساعات شرکت اعضاء تعاونی در کلاس‌های آموزشی ۹۴
- جدول (۱۸-۴): اختلاف بین اعضاء تعاونی ۹۴
- جدول (۱۹-۴): نتایج اختلاف بین اعضا ۹۵
- جدول (۲۰-۴): موضوع های اختلاف بین اعضا ۹۵
- جدول (۲۱-۴): متوسط تحصیلات اعضاء تعاونی‌ها ۹۷
- جدول (۲۲-۴): متوسط سنوات خدمت اعضاء تعاونی‌ها ۹۸
- جدول (۲۳-۴): شغل قبلی اعضاء تعاونی‌ها ۹۸
- جدول (۲۴-۴): توزیع علائق پاسخگویان به ادامه فعالیت تعاونی ۱۰۰
- جدول (۲۵-۴): مقایسه بین فعالیت در واحدهای خصوصی و تعاونی توسط پاسخگویان ۱۰۱
- جدول (۲۶-۴): سخت‌ترین مرحله تشکیل تعاونی کشاورزی از نظر پاسخگویان ۱۰۲
- جدول (۲۷-۴): مشکل تهیه میزان سهم آورده شخصی تعاونی‌ها در زمان تشکیل ۱۰۳
- جدول (۲۸-۴): میزان سرمایه ثبتي اولیه و آورده شخصی تعاونی‌ها در زمان تشکیل ۱۰۴
- جدول (۲۹-۴): وام‌های دریافت شده تعاونی‌های کشاورزی ۱۰۵
- جدول (۳۰-۴): وجوه دریافت شده از بازار غیرمتشکل (قرض) جهت ادامه کار تعاونی‌ها ۱۰۶
- جدول (۳۱-۴): درصد سود وجوه دریافت شده تعاونی‌ها از بازار غیر متشکل بومی ۱۰۶
- جدول (۳۲-۴): نحوه پرداخت وام‌های دریافت شده تعاونی‌های کشاورزی ۱۰۷

- جدول (۳۳-۴): مشکل در ساخت تاسیسات تعاونی‌های کشاورزی ۱۰۸
- جدول (۳۴-۴): وضعیت ساخت تاسیسات تعاونی‌های کشاورزی با توجه به کسری اعتبار ۱۰۹
- جدول (۳۵-۴): نوع مشکلات به علت عدم آگاهی اعضاء در تهیه ماشین آلات مورد نیاز ۱۰۹
- جدول (۳۶-۴): انتظارات پاسخگویان از دولت ۱۱۰
- جدول (۳۷-۴): عوامل مانع جذب سرمایه‌گذاری در تعاونی‌های کشاورزی از نظر پاسخگویان ۱۱۱
- جدول (۳۸-۴): مزیت‌های سرمایه‌گذاری در تعاونی‌های کشاورزی از نظر پاسخگویان ۱۱۲
- جدول (۳۹-۴): مشکل تصویب طرح در مرجع رسیدگی کننده ۱۰۹
- جدول (۴۰-۴): مشکلات تکمیل پرونده تعاونی‌ها در بانک ۱۱۳
- جدول (۴۱-۴): بررسی علل عدم موفقیت تعاونی‌ها در تولید محصول ۱۱۴
- جدول (۴۲-۴): توزیع واحدهای تعاونی کشاورزی در شهرستان کرمانشاه ۱۱۶
- جدول (۴۳-۴): میزان تأثیر عوامل اقتصادی بر موفقیت یک تعاونی از نظر کارشناسان ۱۱۷
- جدول (۴۴-۴): میزان تأثیر عوامل اجتماعی بر موفقیت یک تعاونی از نظر کارشناسان ۱۱۸
- جدول (۴۵-۴): میزان تأثیر عوامل مکانی و جغرافیایی بر موفقیت یک تعاونی از نظر کارشناسان ۱۱۹
- جدول (۴۶-۴): میزان تأثیر عوامل فرهنگی بر موفقیت یک تعاونی از نظر کارشناسان ۱۲۰
- جدول (۴۷-۴): میزان تأثیر عوامل نهادی و اداری بر موفقیت یک تعاونی از نظر کارشناسان ۱۲۱
- جدول (۴۹-۴): اولویت بندی سرمایه‌گذاری کشاورزی از نظر کارشناسان ۱۲۳
- جدول (۴۹-۴): راه‌کارهای قانونی تشویق سرمایه‌گذاری بیشتر در تعاونی‌ها از نظر کارشناسان ۱۲۴
- جدول (۵۰-۴): مهم‌ترین موانع جذب سرمایه‌گذاری در تعاونی‌های کشاورزی از نظر کارشناسان ۱۲۴

#### نمودارها

- نمودار (۱-۴): سال تأسیس و سال اخذ پروانه واحدهای تعاونی کشاورزی ۸۴
- نمودار (۲-۴) بازار فروش اصلی محصولات واحدهای تعاونی کشاورزی ۹۰
- نمودار (۳-۴): متوسط سن اعضای تعاونی‌ها ۹۶
- نمودار (۴-۴): مشکل تهیه میزان سهم‌آورده شخصی تعاونی‌ها در زمان تشکیل ۱۰۳
- نمودار (۵-۴): تضمین‌های مورد مطالبه بانک برای پرداخت وام از تعاونی‌ها ۱۰۵
- نمودار (۶-۴): واحدهای تعاونی کشاورزی برحسب گرایش ۱۱۴
- نمودار (۷-۴): واحدهای تعاونی کشاورزی بر حسب شهر محل استقرار ۱۱۵





**بررسی علل رکود تعاونی های کشاورزی شهرستان کرمانشاه**  
**دوره زمانی (1375 تا 1385)**  
**اصلاح غفاریبیستونی**

---

**چکیده:**

روی کرد اکثر کشورهای جهان در دهه های اخیر به موضوع کارآفرینی و توسعه آن، موجب گردیده موجی از سیاست های توسعه کارآفرینی در دنیا ایجاد شود. کشورهای مختلف راه حلی را که در سه دهه گذشته برای فائق آمدن بر مشکلات مختلف اقتصادی و اجتماعی به آن روی آورده اند، توسعه فرهنگ کارآفرینی، انجام حمایت های لازم از کارآفرینان، ارائه آموزش های مورد نیاز به آنان و انجام تحقیقات و پژوهش های لازم در این زمینه بوده است. توسعه کارآفرینی نیازمند شناسایی ساختارهای مناسب و راه کارهای مؤثری است که بتواند شرایط لازم برای تحقق کارآفرینی در سطح کل احاد جامعه را فراهم آورد. یکی از ساختارهای مناسب جهت جذب کارآفرینان در کشور ما، بخش تعاونی می باشد.

تعاونی ها به عنوان یکی از اشکال سازمان های مردمی دارای قابلیت های فراوان جهت ایفای نقش در حمایت اقتصادی جوامع می باشند. بر اساس اصل 44 قانون اساسی کشور ما، کارکرد بخش تعاون ایجاد اشتغال برای کسانی است که مهارت لازم برای انجام کار و حرفه ای را دارند، اما سرمایه کافی برای ایجاد اشتغال در اختیار ندارند. این افراد می توانند در قالب تشکلهای تعاونی سازمان دهی شوند و از محل تسهیلات بانکی و سایر منابع مالی، کسب و کاری را راه اندازی نمایند. بخش اعظمی از این تعاونی ها متأسفانه به عللی ناکارآمد و ناتوان از فعالیت بوده اند. این مطالعه به دنبال مروری بر علل و مشکلات تعاونی های راکد است به گونه ای که بتوان از طریق پیشنهاد سیاست های مناسب آنها را بر مشکلات موجود فائق نماید.

در این تحقیق به بررسی علل رکود تعاونی های بخش کشاورزی در دوره 75 تا 85 پرداخته شده، و برای 22 تعاونی راکد پرسش نامه تکمیل گردیده است. داده های این تحقیق به صورت پرسش نامه و با کمک مدیران و کارشناسان فنی تکمیل و با روش پیمایشی و استفاده از تحلیل داده ها به روش تحلیل توصیفی و به همراه آزمون های T انجام گرفته است. همچنین شایان ذکر است که از دو نرم افزار Excel و Spss برای تحلیل داده ها استفاده شده است. و نتایج حاصله را می توان در: استعدادیابی مناطق جهت تأسیس تعاونی، بر طرف نمودن موانع زیربنایی، تقویت واحدهای تعاونی کشاورزی و حمایت از آنها، افزایش سطح اطلاعات اعضای تعاونی ها در زمینه مسائل فنی و تخصصی واحدهای مزبور، افزایش تسهیلات برای تأسیسات و ساختمان طرح ها و ... اشاره نمود.

واژگان کلیدی: تعاون، تعاونی، شرکت تعاونی، تعاونی فعال، تعاونی غیرفعال، تعاونی تولیدی، تعاونی کشاورزی، مشکلات تعاونی ها

**مقدمه:**

بر اساس اطلاعات اخذ شده از آمارهای رسمی اداره کل تعاون استان کرمانشاه از حدود 3850 تعاونی که کنون به ثبت رسیده اند تعداد 800 مورد به صورت راکد هستند. سهم تعاونی های راکد حدود 20/8 درصد از کل تعاونی ها را تشکیل میدهد. و در بخش کشاورزی نیز از ابتدای شکل گیری تعاونی ها تا کنون تعداد 400 تعاونی کشاورزی تشکیل و به ثبت رسیده است، که از این تعداد حدود 171 تعاونی راکد می باشد. یعنی حدود 42/7 درصد تعاونی های ثبت شده در بخش کشاورزی عملاً راکد می باشند. طی سنوات 1375 لغایت 1385 تعداد 223 تعاونی کشاورزی به ثبت رسیده اند، که از این تعداد حدود 62 تعاونی طی این مدت ده سال به صورت راکد و غیرفعال می باشند، یعنی حدود 27/8 درصد تعاونی های بخش کشاورزی ثبت شده طی سنوات 1375 - 1385 راکد می باشند. [مأخذ: از آمار اداره تعاون سال 88].

رکود هر تعاونی تبعاتی دارد که می توان بیهوده ماندن سرمایه های پولی (رکود سرمایه)، بلااستفاده ماندن اراضی و تأسیسات و ماشین آلات و تجهیزات و نیز بیکار ماندن کارگرانی که در این تعاونی ها چه به صورت عضو شاغل یا غیر شاغل می توانستند حضور یابند، اشاره نمود. که می توان به دلایل عدم آگاهی کافی از چهارچوب وظایف تعاونی، نداشتن مدرک و تخصص، عدم سرمایه کافی

و در مواردی صرفاً قصد استفاده از تسهیلات تعاونی، عدم تهیه طرح مطالعاتی و برنامه‌ریزی در این خصوص باشد. این در حالی است که جامعه نیز از تولید کالاها و خدمات این تعاونی‌ها محروم شده است و سطح رفاه جامعه به اندازه تولید و ارزش افزوده از دست رفته این تعاونی‌های راکد، کاهش داشته است. موضوع اعتباراتی که دولت در این زمینه طبق تبصره‌های خاص هزینه می‌کند و نیز تسهیلاتی که به شکل‌های دیگر می‌دهد موضوع مهمی است که هزینه فرصت از دست رفته اجتماعی در دادن اعتبار به آنها و برگرفتن اعتبارات از بخش‌های دیگر، اشتغال‌های فدا شده این بخش و زیان‌هایی که به اقتصاد ملی وارد می‌آید از تبعات راکد ماندن یک واحد اقتصادی تعاونی خواهند بود.

این وصف ضرورت اجرای تحقیق حاضر را مسجل نموده است، تا با مرور و بازنگری آنچه که در بدو تأسیس تعاونی‌ها تا مرحله رکود اتفاق افتاده را مورد بررسی قرار داده و شناسایی مشکلات آنها به منظور حل و مرتفع نمودن آن مشکلات اقدام مقتضی بعمل آید. لذا جهت آشکار و روشن شدن مسأله، موضوع رکود تعاونی‌ها را در قالب طرح دو نوع سؤال (اصلی و فرعی) و یافتن پاسخ مناسب برای آنها، مبنای تحقیق قرار می‌گیرد.

**اصلی‌ترین مشکلات تعاونی‌های راکد بخش کشاورزی شهرستان کرمانشاه که منجر به رکود شده‌اند چه هستند و چه ابعدای دارند؟**

- اصلی‌ترین مشکلات فنی در راه‌اندازی یا فعالیت‌ها چه بوده‌اند؟
- اصلی‌ترین مشکلات اقتصادی در راه‌اندازی یا فعالیت‌ها چه بوده‌اند؟
- اصلی‌ترین مشکلات اجتماعی و فرهنگی در راه‌اندازی یا فعالیت‌ها چه بوده‌اند؟

**هدف اصلی این تحقیق بررسی علل رکود تعاونی‌های راکد بخش کشاورزی شهرستان کرمانشاه است که در فاصله 1375 تا 1385 تأسیس گردیده‌اند بوده و اهداف اختصاصی این تحقیق میتواند به صورت زیر عنوان گردند:**

- 1- بررسی وضعیت و موقعیت مکانی و نوع مالکیت اراضی تعاونی‌های راکد.
- 2- بررسی میزان تسهیلات دریافتی (وام) جهت تشکیل تعاونی‌های راکد.
- 3- بررسی مشکلات در اخذ تسهیلات بانکی برای تعاونی‌های راکد.
- 4- بررسی میزان تولیدات هر واحد تعاونی راکد و مشکلات مربوط به تولید آنها.
- 5- بررسی میزان کارکرد اعضاء تعاونی‌های راکد (میزان مشارکت مستقیم اعضاء در فعالیت‌های تعاونی).
- 6- بررسی نوع شغل اعضاء هیئت مدیره شرکت‌های تعاونی راکد و اثر آن بر رکود.
- 7- بررسی وضعیت دسترسی به انواع نهاده‌های مصرفی و مورد نیاز در تعاونی‌های راکد.
- 8- بررسی وضعیت دسترسی به بازار فروش برای تعاونی‌های راکد.
- 9- بررسی وضعیت دسترسی به انواع خدمات رفاهی (آب، برق، گاز و ...) برای تعاونی‌های راکد.
- 10- بررسی نوع مشکلات شرکت‌های تعاونی راکد.
- 11- بررسی میزان تحصيلات اعضاء هیات مدیره تعاونی‌های راکد.
- 12- بررسی تعداد اعضاء شاغل عضو و غیرعضو در تعاونی‌های راکد.
- 13- بررسی وضعیت درصد پیشرفت فیزیکی اجرای طرح یا تشکیل تعاونی در تعاونی‌های راکد.

**فرضیات این تحقیق عبارتند از:**

- 1 \_ بین مشارکت اعضاء تعاونی و حضور اعضاء تعاونی در کلاس‌های آموزشی مربوط به فعالیت‌های تعاونی رابطه وجود دارد
- 2 \_ بین تشکیل منظم جلسات هیات مدیره و مشارکت اعضاء تعاونی رابطه وجود دارد
- 3 \_ بین میزان مشارکت اعضا و تعداد اعضاء تعاونی رابطه وجود دارد
- 4 \_ بین مشکل پرسنلی اعضا و اختلاف میان اعضا رابطه وجود دارد
- 5 \_ بین درگیری منجر به دخالت پلیس در نزدیکی تعاون و سرقت از تعاونی شما رابطه وجود دارد.
- 6 \_ بین تعداد اعضاء تعاونی و اختلافات بین اعضا رابطه وجود دارد
- 7 \_ بین کمبود اعتبار تاسیسات و مشکل تامین ماشین آلات رابطه وجود دارد
- 8 \_ بین نحوه نظارت کارشناسان بانک و موفقیت واحد تعاونی رابطه وجود دارد

- 9 - بین نوع تضمین خواسته شده توسط بانک و نحوه بازپرداخت وام دریافتی رابطه وجود دارد
- 10 - بین موفقیت در اخذ سرمایه در گردش و تولید محصول رابطه وجود دارد
- 11 - بین خرید مواد اولیه از بازار خاص و شناخت فروشندگان رابطه وجود دارد
- 12 - بین نوسانات افزایش قیمت مواد اولیه و وجود دلالتان رابطه وجود دارد
- 13 - بین موفقیت در تولید و شناخت بازار فروش رابطه وجود دارد
- 14 - بین بسته بندی مرغوب محصولات تولیدی تعاونی و موفقیت واحد تعاونی رابطه وجود دارد

### مروری بر سوابق موضوع

- [دل انگیزان و همکاران، 1380 - 1379] به بررسی موضوع تعاونی‌های راکد در استان کرمانشاه در دوره 1368 تا 1378 پرداخته. وی در مطالعه خود به دنبال مروری بر علل و مشکلات تعاونی‌های راکد بوده به گونه‌ای که از طریق ارائه پیشنهاد سیاست‌های مناسب، بتوان بر مشکلات موجود فائق و موفقیتی حاصل گردد. با توجه به زمینه‌ای و تحلیل محتوایی بودن موضوع تحقیق، که از روش‌های مشاهده و مصاحبه مستقیم با مدیران و اعضای این تعاونی‌ها اصلی‌ترین مشکلات را در فرآیندهای مصطلح اجرایی به صورت بررسی جریان صفر تا صد اجرای کارها دنبال و سپس از طریق هماهنگی و به کمک گرفتن نظر کارشناسان ادارات همکار از روش دلفی آزاد اقدام به تدوین پرسش‌نامه و در نهایت گزارش پژوهش نمود.

- [باباجانی، زهرا و همکاران، 1386] به بررسی عوامل مؤثر بر جذب سرمایه‌گذاری در تعاونی‌های صنعتی استان کرمانشاه پرداخته است. روش پژوهش تحقیق وی پیمایشی بوده و از دو جامعه آماری مدیران واحدهای تعاونی صنعتی در استان کرمانشاه و نیز کارشناسان مربوط به این واحدها در سطح استان پرسش‌گری به عمل آمده است. روش تحلیل داده‌ها نیز در این مطالعه، تحلیل توصیفی، تحلیل رگرسیونی و تحلیل مسیر بوده است که از دو نرم افزار Excel و SPSS برای این تحلیل‌ها استفاده گردیده است. و پیشنهادات و نتایج حاصله وی را می‌توان در: بر طرف نمودن موانع زیربنایی و بهبود زیر ساخت‌ها، تقویت واحدهای تعاونی صنعتی و حمایت از آنها جهت ارتقاء کیفی محصولات و بهبود بسته بندی‌ها و یاری رسانیدن به آنها در جهت صادرات، افزایش سطح اطلاعات اعضای تعاونی‌های صنعتی تأسیس شده در زمینه مسائل فنی و تخصصی واحدهای مزبور؛ افزایش حجم اعتبارات اعطایی برای تأسیسات و ساختمان طرح‌ها، نظارت دقیق تر در اجرای معافیت‌های مالیاتی نام برده است.

- [نورانی آزاد، سامانه و همکاران، 1387] به بررسی نقش شرکت‌های تعاونی در رشد و توسعه اقتصادی می‌پردازد. او معتقد است که یکی از مهم‌ترین اهدافی که اکثر کشورها دنبال می‌کنند دستیابی به توسعه و بهبود کیفیت زندگی است. یکی از راه حل‌های اساسی برای رفع این مشکل استفاده از شیوه تعاونی و توسعه روحیه همکاری و مشارکت در بین مردم است. او معتقد است. تعاونی‌ها مکانی هستند که می‌توانند به طور بارز مشارکت عمومی را در امر سرمایه‌گذاری به ظهور رسانند. بنابراین شرکت‌های تعاونی به عنوان مهم‌ترین عواملی هستند که سرمایه‌های راکد را وارد چرخه سرمایه‌گذاری کرده و نقش مؤثری در پویایی اقتصاد جامعه به عهده دارند.

- [فیض آبادی، و همکاران، 1386]، به بررسی نقش کارآفرینی، پایبندی به اصول تعاون و رابطه آنها در موفقیت تعاونی‌ها می‌پردازند. ایشان معتقد است که تغییر و تحولات سریع علم و فن‌آوری در سالهای اخیر، کشورهای جهان به خصوص کشورهای کمتر توسعه یافته را با چالش‌های جدیدی روبرو ساخته است که گذر از آنها نیازمند بکار گرفتن رویکردها و روش‌های خلاقانه است. نمونه آماری تحقیق وی را 5 تعاونی برتر استان خراسان شمالی در سال 1386 تشکیل می‌دهند که جهت انجام مقایسه، 5 تعاونی نیز از سایر تعاونی‌های استان به صورت تصادفی انتخاب گردیده است. و تحقیق به روش میدانی انجام شده است که 10 عدد پرسش‌نامه در رابطه با پایبندی شرکت‌های تعاونی به اصول تعاون از هر شرکت تعاونی و 20 پرسش‌نامه نیز در رابطه با کارآفرینی از مدیران اصلی تعاونی‌ها تکمیل شده است. روش‌های آماری این تحقیق که با کمک نرم افزار SPSS انجام شده است، استفاده از آزمون‌های ناپارامتری ویل کاکسون، میانه و کی دو با توجه به ماهیت متغیرها می‌باشد. نتایج تحقیق وی نشان می‌دهد که بین کارآفرینی و موفقیت تعاونی‌ها رابطه معنادار وجود دارد. همچنین بین میزان پایبندی به اصول تعاون و موفقیت تعاونی‌ها رابطه معنی‌دار مشاهده گردید. بررسی تأثیر میزان تحصیلات مدیران بر کارآفرینی و پایبندی شرکت تعاونی به اصول تعاون نشان داد که این تأثیر معنی‌دار نمی‌باشد.

- [رحیمی و همکاران، 1387] به بررسی تبیین جایگاه تعاونی‌ها در موفقیت کارآفرینان در ایران می‌پردازد، او معتقد است که تعاونی‌ها بعنوان یکی از اشکال سازمان‌های مردمی دارای قابلیت‌های فراوان جهت ایفای نقش در حمایت اقتصادی جوامع

می‌باشند. همچنین اشاره می‌نماید: یکی از مناسب‌ترین ساختارها و سازمان‌هایی که می‌تواند کارآفرینان را در خود جای دهد و آنان را به سر منزل مقصود برساند، بخش "تعاونی" است. اهداف تحقیق وی عبارت از: تعیین ویژگی‌های محیطی و نیروی انسانی تعاونی - های موفق و ناکارآمد، تعیین خصوصیات کارآفرینی کارآفرینان، مشخص کردن سبک مدیریتی در شرکت‌های تعاونی می‌باشد. که نتایج حاصله از تحقیق را که بدان می‌توان اشاره نمود عبارتند از: علل و عوامل ناکارآمدی شرکت‌های تعاونی را عدم تشخیص و بهره‌گیری از فرصت‌ها، عدم دسترسی به منابع مختلف، عدم خلاقیت و نوآوری و نواندیشی و ارزش آفرینی، عدم برخورداری از قدرت بینش و آینده‌نگری و نداشتن چشم‌انداز و توانایی دیدن افق‌های دور دست، عدم تعهد و مسئولیت‌پذیری، عدم ریسک - پذیری و مدیریت و کنترل ریسک‌های موجود و احتمالی و عدم یکپارچگی به شمار می‌روند.

- [ذباحیان، مصطفی، 87]، به بررسی مسائل و مشکلات تعاونی‌های زنان می‌پردازد. با توجه به ضرورت موجودیت و فعالیت تعاونی - های زنان در سراسر کشور و با توجه به کثرت فعالیت تعاونی‌ها و نقش مولد تعاونی‌ها در اقتصاد کشور، شناخت زمینه فعالیت، حوزه خدماتی و مسائل و مشکلات موجود در تعاونی‌های زنان راهی است به سوی بهتر شدن، موفقیت و ارتقاء کمی و کیفی این نهادهای مردمی است. در این راستا، تحقیق وی با هدف کلی بررسی مسائل و مشکلات تعاونی‌های زنان و ارائه راه‌های ارتقاء کمی و کیفی آنها می‌باشد.

- [اکبری، هادی، 1385] به بررسی عوامل مؤثر بر توانمندسازی تعاونی‌ها می‌پردازد. وی معتقد است امروزه تعاون اهرم مناسبی برای توسعه اقتصادی و اجتماعی به شمار می‌رود که می‌تواند در بهره‌وری بهینه از شرایط زندگی، کار و تولید و ارتقای سطح درآمد و وضعیت اجتماعی جامعه مؤثر باشد. و در ادامه به بررسی عوامل مؤثر بر توانمندسازی تعاونی‌ها از جمله موارد مشروحه زیر می‌پردازد. 1- مدیریت تعاونی‌ها. 2- عوامل سازمانی و نقش آنها در تعاونی‌ها. 3- نقش عوامل اقتصادی در تعاونی‌ها. 4- نقش عوامل اجتماعی در تعاونی‌ها. 5- آموزش و فرهنگ‌سازی در تعاون

- [رنجبر، رحمان و همکاران، 85] به بررسی دستورالعمل اجرایی نظارت بر تعاونی‌های تولیدی می‌پردازند و معتقد است یکی از مهم‌ترین ارکان مدیریت در هر سیستمی، موضوع نظارت می‌باشد.

- [ثمری و همکاران، 86- 87] به بررسی متغیرهای تاثیرگذار بر افزایش انگیزه پیشرفت و کسب موفقیت در مدیران تعاونی‌ها می‌پردازد. مدیریت عوامل انگیزشی به عنوان یکی از شاخص‌های اصلی و یکی از متغیرهای تاثیرگذار در استراتژی سازمانی و کسب موفقیت شغلی است. وی برای تحلیل داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی فراوانی میانگین، همبستگی، رگرسیون چند متغیره و با استفاده از نرم افزار SPSS استفاده کرده است. نتایج تحقیقات نشان می‌دهد در بخش تعاون مدیران عموماً به نحو احسن عمل نمی‌کنند، اعضا از نقش و جایگاه خود آگاهی لازم را ندارند، قیمت تمام شده محصولات تعاونی بالاتر از بخش خصوصی است، کارکنان فاقد مهارت‌های لازم برای بهره‌مندی از روش‌های نوین تولید می‌باشند، تعاونی‌ها در فروش محصولات تولیدی با مشکلات فراوانی مواجه هستند

- [جهاد دانشگاهی استان اردبیل، 1383]. طرح "بررسی مسائل و مشکلات تعاونی‌های صنعتی استان و ارائه راهکارهایی جهت توسعه این تعاونی‌ها" را با هدف تشخیص مشکلات و موانع رشد سرمایه‌گذاری در تعاونی‌های صنعتی، تعیین عوامل ترغیب کننده و درجه تاثیرگذاری هر کدام بر رشد و توسعه تعاونی‌های صنعتی، و رشد اشتغال‌زایی در بخش صنعت تشکل‌های تعاونی به انجام رسانیده است.

- [پیشرو، 1383] در "بررسی راه‌کارهای توسعه اشتغال و سرمایه‌گذاری در تعاونی‌های مرزی استان بوشهر، کارنامه پژوهشی وزارت تعاون"، توصیه‌ها و نتایج ذیل را به دست آورده است:

- 1- اصلاح مقررات تعاونی‌ها. 2- تجدید نظر در نحوه فعالیت تعاونی‌های مرزی با توجه به محیط تجاری و اقتصادی بین‌المللی.
- 3- شناسایی تأمین منابع مالی تعاونی‌ها از طریق سرمایه‌گذاری و ... 4- تجدید نظر در خصوص ساختار اتحادیه تعاونی‌های مرزی. 5- اطلاع‌رسانی لازم از مجموعه حمایت‌های دولت به مدیران تعاونی‌های مرزی
- [براری، 1379] در طرح تحقیقاتی "بررسی عوامل مؤثر بر جذب سرمایه‌گذاری در شرکت‌های تعاونی تولیدی شهرستان مشهد، با بررسی محدودیت‌هایی که به موجب عدم تمایل در سرمایه‌گذاری و افزایش سرمایه و نیز بررسی عدم حضور شرکت‌های تعاونی تولیدی در بازار بورس اوراق بهادار و تأثیر آن در عدم تأمین مالی در شرکت‌های تعاونی می‌باشد و به نتایج و پیشنهادهای ذیل دست یافته است: 1- ارائه آگاهی توسط وسائل ارتباط جمعی در خصوص تعاونی‌ها. 2- واگذاری تسهیلات بخش تعاون به